

Vragen en antwoorden protocollen volledig openen onderwijs

Deze Q&A is aangepast n.a.v. de laatste versie protocollen in de week van 19 oktober. De protocollen zijn opgesteld door PO-Raad, AOb, CNV Onderwijs, FvOv en AVS, in afstemming.

- Meer weten over ventilatie? Kijk voor informatie en de handreiking bij [ventilatie](#).
- Vragen en antwoorden zijn gerangschikt op de onderwerpen zoals genoemd in de [protocollen](#).
- Staat je vraag er niet tussen? [Stel je eigen vraag](#).
- Heb je een vraag over arbo? Kijk ook eens bij de [Arbocatalogus PO](#).
- In de zogenoemde [beslisbomen](#) van de AJN Jeugdartsen Nederland en BOinK vind je richtlijnen voor het wel of niet toelaten van neusverkouden kinderen op de kinderopvang en school.
- In de zogenoemde [handreiking](#) vind je richtlijnen hoe te handelen bij een vastgestelde corona besmetting van een leerling of leerkracht.

Onderwerpen:

- [I Algemeen](#)
- [II Aanwezigheid van leerlingen op school en lesaanbod](#)
- [III In en rondom schoolgebouw](#)
- [IV Gezondheid](#)
- [V Capaciteit](#)
- [VI Overig](#)

I Algemeen

Wat is de status van de protocollen?

De protocollen zijn een volgende versie van de protocollen voor de volledige opening van het basisonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs van 21 oktober 2020.

De protocollen zijn opgesteld door PO-Raad, AOb, CNV Onderwijs, FvOv, en AVS, in afstemming met Ouders & Onderwijs, het Lerarencollectief, BOinK, BMK, BK, Voor Werkende Ouders, OCW en SZW, en zijn gebaseerd op nadere adviezen van de betreffende autoriteiten en collegiaal getoetst door het RIVM.

De protocollen dienen nadrukkelijk als handreiking voor de sector. De kabinetsbesluiten zijn leidend, met inachtneming van de RIVM-voorschriften. Scholen en werknemers zijn niet gehouden aan het onmogelijke.

De volgende regels zijn van toepassing voor het basisonderwijs (bao/sbo/so):

1. Alle leerlingen gaan volledig naar school.
2. Leerlingen hoeven onderling én tot volwassenen geen 1,5 meter afstand te houden.
3. Tussen alle volwassenen moet onderling 1,5 meter afstand bewaard worden.
4. De school zorgt ervoor dat leerlingen vaak hun handen wassen.
5. Na school gaan alle leerlingen direct naar huis of de BSO. 6. Na lestijd gaan ook personeelsleden direct naar huis.

En voor het VSO geldt:

1. Alle leerlingen in het vso gaan naar school.
2. Leerlingen hoeven onderling geen 1,5 meter afstand te houden maar wél tot volwassenen.
3. De beschikbare ruimte in het schoolgebouw dient optimaal ingezet te worden, zodat 1,5 meter tussen leerlingen en personeelsleden, en tussen personeelsleden onderling zo goed mogelijk gecreëerd wordt.

4. Bij de uitvoering van dit protocol en de keuzes die gemaakt worden, wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.
5. Na lestijd gaat iedereen direct naar huis.

Daarnaast blijven de hygiënemaatregelen van het RIVM van kracht: zoals het Outbreak Management Team (OMT) aangeeft, is het extra van belang dat die worden nageleefd. Het gaat daarbij om:

- Een goede melding en monitoring van besmettingen;
- Het strikt toepassen van [de gezondheidscheck](#) wanneer ouders/verzorgers en andere volwassenen de school binnentreden);
- Het strikt toepassen van de overige hygiënemaatregelen.

De PO-Raad heeft infographics ontwikkeld om opnieuw nadrukkelijk aandacht te vragen voor de maatregelen die gelden m.b.t. hygiëne en afstand.

De infographics zijn hier te vinden:

- [infographic bao sbo so](#)
- [infographic vso](#)

Bij de uitvoering van de protocollen wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Tot wanneer gelden de protocollen?

Zolang de huidige corona-maatregelen gelden en tot nadere instructie van het kabinet en het RIVM.

Is er al een protocol over een (onverhoopte) uitbraak?

De PO-Raad heeft een handreiking voor scholen ontwikkeld m.b.t. hoe te handelen bij een bevestigde besmetting. Deze is [hier](#) te vinden.

Is er een sectorbrede richtlijn over schoonmaak in de schoolgebouwen?

Er is geen sectorbrede richtlijn, protocol o.i.d. voor schoonmaak in de schoolgebouwen. Er bestaat ook geen kwaliteitskeurmerk voor de schoonmaak in schoolgebouwen. Het RIVM geeft [hygiëne richtlijnen](#) voor basisscholen.

Hoe kunnen we de schoonmaak organiseren?

We adviseren om leermiddelen, speelmaterialen, devices etc. bij gebruik door meerdere leerlingen met regelmaat schoon te maken. Ontsmetten met desinfecterende middelen is niet nodig. We adviseren tevens de schoonmaak van het schoolgebouw dagelijks te laten plaatsvinden.

De nadruk ligt op contactpunten en de toiletbediening en dat de prullenbakken dagelijks worden geleegd. Overleg met uw schoonmakers of schoonmaakbedrijf hoe dit georganiseerd kan worden.

Desinfectie van oppervlakken heeft geen toegevoegde waarde ten opzichte reinigen met water en zeep. Wij wijzen op het gezondheidsrisico bij aanwezigheid van deze middelen in klaslokalen met kinderen.

De protocollen hebben ook flinke financiële consequenties. Extra materiaal, meer schoonmaak, meer uitval/vervanging, extra inzet personeel.

De protocollen zijn een vertaling van de kabinetsbesluiten. De signalen dat scholen extra kosten maken als gevolg van de maatregelen rondom de corona-crisis bereiken ons ook. Wij adviseren dat

scholen er rekening mee moeten houden dat de extra schoonmaak e.d. nog langere tijd kunnen aanhouden, en hier op te anticiperen bij hun begroting voor 2021.

Verder wordt schoolbesturen gevraagd de extra kosten in verband met corona in kaart te brengen in het jaarverslag 2020. Deze vraag is tot stand gekomen na overleg met de bestuurders van de expertgroep bekostiging van de PO-Raad.

- Bij de afweging om niet nu meteen al een claim richting politiek te formuleren speelde onder andere ook de huidige discussie over de reserveposities van schoolbesturen in het PO een rol, evenals het feit dat het PO in het kader van de coronacrisis – in tegenstelling tot andere sectoren- al extra middelen heeft ontvangen voor o.a. devices, noodopvang (periode 11 mei t/m 1 juli 2020), nieuwkomers en het tegengaan van opgelopen achterstanden.
- Mocht de financiële impact van de coronamaatregelen voor een individueel bestuur echter dermate fors uitpakken dat dit financiële problemen geeft, dan kan dit gemeld worden bij de PO-Raad.

Krijgt onderwijspersoneel voorrang bij het testen?

Ja, vanaf maandag 21 september 2020 kan onderwijspersoneel in het basis- en voortgezet onderwijs zich met voorrang laten testen. De voorrangprocedure is bedoeld om lesuitval te voorkomen. De schoolleider bepaalt wie er voor de voorrangprocedure in aanmerking komt.

Geldt deze voorrang ook voor schoolleiders, IB'ers en Rt'ers?

De voorrangprocedure is bedoeld om lesuitval te voorkomen. En op die manier de continuïteit van het primaire proces zoveel als mogelijk te waarborgen.

II Aanwezigheid van leerlingen op school en lesaanbod

Hoeveel kinderen mogen er maximaal in een lokaal?

Er geldt geen absoluut maximumaantal leerlingen per lokaal of school.

Welke regels gelden als leerlingen 12 jaar of ouder zijn?

Bij de regels rondom COVID-19 gaat het erom of een leerling op de basisschool zit. Indien dat het geval is, gelden de op de basisschool van toepassing zijnde richtlijnen en regels.

Is een schoolbestuur verplicht om ook de 4-jarigen les te geven en op te vangen?

Ondanks dat een 4-jarige leerling niet leerplichtig is, kan deze niet geweigerd worden. Dat betekent dat ook deze leerlingen weer welkom zijn op school. Net als alle andere leerlingen.

Mogen scholen 4-jarigen weigeren om naar de basisschool te komen “omdat ze niet leerplichtig zijn”?

Leerlingen van 4 jaar zijn nog niet leerplichtig, maar hebben wel recht op onderwijs. De leerplicht begint bij 5 jaar. Scholen mogen leerlingen van 4 jaar niet weigeren, omdat ze nog niet leerplichtig zijn.

Vanaf wanneer gaan leerplichtambtenaren weer handhaven?

Bij aanvang van de corona-maatregelen hebben de leerplichtambtenaren niet handhavend opgetreden. Het doel was om alle leerlingen in beeld te hebben en alle leerlingen zoveel mogelijk op school te krijgen, zonder sancties toe te passen als leerlingen niet kwamen.

De normale situatie is sinds de zomervakantie weer van kracht. Voor het schooljaar 2020-2021 geldt dat ongeoorloofd verzuim op de reguliere manier moet worden gemeld voor leer- en kwalificatieplichtige jongeren. Verzuimmeldingen worden gebaseerd op het al dan niet deelnemen aan het verplichte onderwijsprogramma. Indien het verplichte onderwijsprogramma (deels) bestaat

uit online of afstandsonderwijs, en een leerling doet daar niet aan mee, dan geldt dit als ongeoorloofd verzuim, en moeten scholen dit ook als zodanig melden.

In het schooljaar 2020-2021 geldt dat er na een verzuimmelding door de school volledig en regulier gehandhaafd kan worden door leerplicht. De leerplichtambtenaar werkt volgens de methodische aanpak schoolverzuim. Dit betekent dat hij een onderzoek instelt en aan de hand daarvan bepaalt welke route wordt ingezet.

Bij een sluiting van een school, zorgt de school ervoor dat het onderwijs zo goed mogelijk doorgang kan vinden. Als dit in het voortgezet onderwijs plaatsvindt door online onderwijs aan te bieden dat deel uitmaakt van het reguliere onderwijsprogramma of een voor een leerling georganiseerd onderwijsprogramma, en de leerling dit programma niet volgt, is de school eerst aan zet om een melding van ongeoorloofd verzuim te doen vanaf 16 uur in 4 weken bij leerplicht.

Er geldt een specifieke uitzondering voor de situatie dat een leerling, vanwege het dringende thuisquarantaine advies, direct na terugkomst van vakantie niet naar school komt. Het belang van de volksgezondheid is hierbij doorslaggevend. De school hoeft ook geen verzuimmelding te doen voor kinderen die (met of zonder hun ouders) naar een land reizen waarbij bij thuiskomst dringend geadviseerd wordt in quarantaine te gaan. Scholen worden opgeroepen om zoveel als mogelijk met ouders en kinderen te overleggen over de mogelijkheden om kinderen in thuisquarantaine afstandsonderwijs te geven.

Wanneer is er sprake van ongeoorloofd verzuim?

Het uitgangspunt is dat alle leerlingen fysiek onderwijs volgen op school. Er is sprake van ongeoorloofd verzuim als de leerling niet deelneemt aan het onderwijsprogramma op school, of aan het als alternatief aangeboden afstandsonderwijs, zonder geldige reden. De school hoeft geen verzuimmelding te doen voor leerlingen die, vanwege het dringende thuisquarantaine advies, direct na de vakantie niet naar school kunnen. Het belang van de volksgezondheid is hierbij doorslaggevend.

Lees voor geldige redenen voor verzuim de vragen 'Ik voel mij niet lekker, kan ik wel naar school?' en 'Ik heb een zwakke gezondheid, kan ik wel naar school?'.

Voor het onderwijsprogramma dat op school plaatsvindt heeft de school de verplichting om ongeoorloofd verzuim te melden bij DUO. Het is daarbij belangrijk dat de school in gesprek gaat met de ouders, om hen ertoe te bewegen de leerling weer naar school te laten komen. De leerplichtambtenaar kan hierbij helpen. Meer informatie over [het melden van verzuim](#) is te vinden op de website van DUO.

Is er nu een verplicht continurooster? Kan het rooster aansluiten op de BSO?

Het uitgangspunt is dat scholen zijn teruggekeerd naar hun normale schoolrooster. Hierbij houden zij rekening met eventuele noodzakelijke gespreide breng- en haaltijden om voor voldoende afstand tussen volwassenen te zorgen. De buitenschoolse opvang (BSO) is open op normale tijden, zoals in het contract van ouders staat. Als een school de vaste schooltijden wil aanpassen, gelden de normale procedures, zoals afstemming met de medezeggenschapsraad van school. Ook heeft de school de verantwoordelijkheid voor een goede aansluiting van de kinderopvang op de schooltijden. Daarom zal school met de BSO's afspraken moeten maken. Als een BSO mogelijkheden heeft het aanbod te verruimen met aangepaste openingstijden, zal de BSO dit ook eerst moeten afstemmen met de Oudercommissie van de BSO. Extra opvanguren worden in rekening gebracht bij de ouders. Ouders moeten wel instemmen met een contractuitbreiding en een wijziging doorgeven bij de Belastingdienst voor de kinderopvangtoeslag.

Wat betekent het wijzigen van schooltijden voor de aansluiting met de kinderopvang?

De school is verantwoordelijk voor goede aansluiting van de kinderopvang op de schooltijden en zal dit dus met de kinderopvang moeten afstemmen. De kinderopvang zal dit ook moeten afstemmen

met de eigen oudercommissie, zeker gezien het feit dat extra opvanguren tot extra kosten leiden voor ouders.

Stel ik ga als school over op een continuooster, waardoor de BSO niet meer helemaal aansluit op de eindtijd van de school, kan ik dan van de externe partij die de BSO verzorgt verlangen de overbruggingstijd te verzorgen?

Als de school normaliter (vóór corona) geen continuooster had, is de school verantwoordelijk voor de aansluiting tot het reguliere ophaaltijdstip van de BSO. Zo staat het ook in de [gespreksleidraad](#) dat de PO-Raad samen met de kinderopvang heeft opgesteld:

“Indien er geen aansluitende BSO geregeld kan worden, is de school verantwoordelijk voor opvang van de kinderen tot de reguliere ophaaltijd van de BSO.” Het is dus primair aan de school (volgens de geldende procedures), als zij kiezen voor het tijdelijk voortzetten van het continuooster tot de zomervakantie, de verantwoordelijkheid te nemen om schooltijden te laten aansluiten aan de opvang.

Is een basisschool verplicht om opvang te bieden zowel tijdens schooluren als ook voor- en naschoolse opvang te verzorgen voor een leerling van de school, bijvoorbeeld als een klas naar huis wordt gestuurd doordat de leerkracht ziek is?

Het schoolbestuur dient in beginsel te zorgen voor opvang van leerlingen tussen 07.30 – 18.30 uur als een of meerdere ouders hierom verzoeken. De kosten van de opvang buiten onderwijstijd komen voor rekening van de ouders. Dit is vastgelegd in artikel 45 lid 2 van de Wet op het primair onderwijs. Als een klas leerlingen naar huis wordt gestuurd, omdat de leerkracht ziek is, is de school verplicht opvang te bieden aan leerlingen gedurende de reguliere schooltijden wanneer ouders hier niet zelf in kunnen voorzien. Gezien de huidige situatie rondom COVID-19, kan van scholen niet het onmogelijke worden gevraagd.

Hoe moet er omgegaan worden met kinderen die vier jaar worden en nieuw op school komen of nog moeten “wennen”?

Leerlingen van 4 jaar zijn nog niet leerplichtig, maar hebben wel recht op onderwijs. Als een ouder twijfelt over een soepele start in deze omstandigheid, dan kan de ouder ervoor kiezen om de schoolstart uit te stellen. Dat kan in sommige situaties (voor sommige leerlingen) wenselijk zijn, maar dat hoeft niet. Overleg met de betreffende leerkracht kan deze zorg wellicht wegnemen. Scholen mogen leerlingen van 4 jaar – en nog niet leerplichtig zijn - niet weigeren.

Vanaf welk moment mogen er weer groepsactiviteiten zoals schoolreisjes, vieringen en excursies, musicals georganiseerd worden?

Voor groepsactiviteiten in de school zoals vieringen en musicals geldt het dringende advies om dit te organiseren met enkel de aanwezigheid van leerlingen en personeelsleden. Hierbij dienen de personeelsleden onderling wel de 1,5 meter afstand te handhaven.

Voor groepsactiviteiten buiten de school zoals schoolreisjes, excursies en schoolkampen geldt in eerste instantie het advies van de overheid om de reisbewegingen zoveel als mogelijk te beperken. Indien een school besluit toch een activiteit te organiseren op een andere locatie, dan zijn de regels zoals die gelden op die locatie van toepassing.

Voor elke groepsactiviteit geldt: de afweging over het al dan niet organiseren van groepsactiviteiten wordt op school- of bestuursniveau gemaakt binnen de richtlijnen van het RIVM.

Hoe moeten scholen de komende tijd omgaan met feesten, evenementen of speciale bijeenkomsten in het kader van bijvoorbeeld Halloween, Sint Maarten, Sinterklaas en Kerstmis?

Voor groepsactiviteiten in de school zoals vieringen en musicals geldt het dringende advies om dit te organiseren met enkel de aanwezigheid van leerlingen en personeelsleden. Hierbij dienen de personeelsleden onderling wel de 1,5 meter afstand te handhaven.

De regels van het RIVM en het protocol blijven ook in deze situaties leidend. In het algemeen gelden bij bijeenkomsten op school daarmee de volgende regels:

- Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden.
- Tussen alle personeelsleden moet onderling 1,5 meter afstand bewaard worden (dringend advies om geen ouders/verzorgers in de school toe te laten).
- De school zorgt ervoor dat leerlingen vaak hun handen wassen.
- Zie voor de vso regels het [vso protocol](#).

Zijn bijeenkomsten in het kader van feesten en evenementen toegestaan op school?

De PO-Raad geeft het dringende advies om geen bijeenkomsten/evenementen te organiseren met groepen ouders/verzorgers/externen. Bijeenkomsten op scholen met enkel personeel en leerlingen, zoals een Sinterklaas-, Halloween- of Kerstviering, zijn toegestaan. Hiervoor dienen de richtlijnen van het RIVM te worden gevolgd. Zie ook de protocollen.

- Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden.
- Tussen alle personeelsleden moet onderling 1,5 meter afstand bewaard worden.
- De school zorgt ervoor dat leerlingen vaak hun handen wassen.
- Zie voor de vso regels het [vso protocol](#).

Mogen de leerlingen zingen bij vieringen in de school?

Leerlingen in het primair onderwijs mogen ook bij vieringen zingen en muziek maken, ook met blaasinstrumenten.

Mogen er lekkernijen worden uitgedeeld tijdens vieringen op school?

Het staat scholen en besturen vrij om te beslissen hoe om te gaan met het uitdelen van lekkernijen. Vanuit de corona-richtlijnen zijn daar geen beperkingen op. We adviseren wel om alleen voorverpakte traktaties toe te staan.

Mag er bewegingsonderwijs plaatsvinden met hele klassen in de gymzaal of moet dit buiten?

Gymlessen gaan door en mogen binnen en buiten worden gegeven. Kleedkamers en douches in externe sportaccommodaties kunnen openblijven voor bewegingsonderwijs in het po en vo. Voor meer info, zie het [protocol van de KVLO](#).

Mogen leerlingen de kleedkamers en douches gebruiken van de schoolgymzaal?

Dit is toegestaan.

Hoe zit het met muziek- en zanglessen op school?

Voor muziekonderwijs geldt specifiek: zang en gebruik van blaasinstrumenten voor leerlingen in het primair onderwijs is toegestaan. Dit gaat dus over muziek- en zangles binnen het normale onderwijsaanbod in het primair onderwijs.

Hoe gaan we om met het traktatiebeleid?

Het staat scholen en besturen vrij om te beslissen hoe om te gaan met traktaties. Vanuit de corona-richtlijnen zijn daar geen beperkingen op. We adviseren wel om alleen voorverpakte traktaties toe te staan.

Welke regels gelden voor onderwijs gerelateerde uitjes, bijv. een museumbezoek of onderwijs op (een externe) locatie?

Hiervoor gelden de regels van de betreffende locatie.

III In en rondom schoolgebouw

Hoeveel leerlingen mogen er tegelijk op het speelplein?

Er geldt geen maximum voor het aantal leerlingen dat op een speelplein mag zijn.

Hoe wordt het leerlingenvervoer georganiseerd?

In het leerlingenvervoer hoeven leerlingen van het so/sbo/vso geen mondkapje te dragen als de afstand tot de chauffeur 1,5 meter is. Als dat niet haalbaar is, dan draagt de chauffeur een chirurgisch mond-neus kapje. De leerlingen hoeven dus geen mondkapje te dragen. Dit mag wel. Verder wordt verwezen naar de [protocollen leerlingenvervoer](#).

Mogen ouders weer in en om de school komen?

Gezien de laatste ontwikkelingen rondom COVID-19 is het dringende advies om geen ouders/verzorgers toe te laten in de school. Indien ouders/verzorgers toch tot het schoolgebouw worden toegelaten, is belangrijk dat volwassenen zich houden aan de RIVM-richtlijnen zoals de 1,5 meter afstand. Ook dient vooraf een [gezondheidscheck](#) plaats te vinden.

Welke rol speelt ventilatie op scholen bij verspreiding van COVID-19?

Goede ventilatie en een gezond binnenklimaat zijn uiteraard belangrijk. Uit adviezen van het RIVM blijkt echter dat er op dit moment geen reden is om wat betreft de ventilatie in gebouwen af te wijken van eisen waar scholen aan moeten voldoen (Bouwbesluit, Arbobesluit, etc.). Wel adviseert het RIVM om:

- een luchtstroom van persoon naar persoon door (zwenk)ventilatoren of systemen waarmee recirculatie plaatsvindt binnen één ruimte waar meerdere personen verblijven te vermijden;
- na te gaan of ruimtes die voor bepaalde activiteiten worden gebruikt, hiervoor ook oorspronkelijk bedoeld waren en de hoeveelheid luchtverversing hierop is afgestemd.

Op [Lesopafstand.nl](#) kunnen scholen terecht voor meer [informatie over corona en ventilatie in schoolgebouwen](#). Ook kunnen ze daar vragen stellen.

Wat kunnen scholen doen om voor goede ventilatie te zorgen?

Veel scholen zijn voor hun eigen schoolgebouwen al nagegaan hoe het met de ventilatie gesteld is. Het advies aan scholen - waar dit nog niet is gebeurd - is om dit in de komende periode alsnog te doen. Om scholen op weg te helpen, heeft minister Slob op 17 augustus 2020 het Landelijk Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS) ingericht.

Voor scholen betekent dit concreet dat ze uiterlijk 1 oktober:

- onder verantwoordelijkheid van het schoolbestuur een check hebben gedaan om te onderzoeken of de gebouwen voldoen aan de eisen;
- contact hebben opgenomen met de lokale GGD als hun gebouwen niet aan de eisen voldoen. Wat de maatregelen zijn die een school moet nemen is per situatie afhankelijk. De GGD adviseert hier over;
- onderwijspersoneel en leerlingen informeren over de staat van de ventilatie in de gebouwen. Dit betekent dat de school ofwel meldt dat de gebouwen voldoen aan de eisen, ofwel welk plan er ligt om ervoor te zorgen dat de gebouwen voldoen aan de eisen. Ook doet de school een melding bij de sectorraad, om bij te dragen aan het landelijk beeld.

Daarnaast adviseren wij scholen:

- ventileer in ieder geval volgens de eisen van het Bouwbesluit die van toepassing zijn op het gebouw. Met ventileren wordt zowel het afvoeren van vuile lucht als het aanvoeren van verse buitenlucht bedoeld;

- lucht regelmatig 10 tot 15 minuten door bijvoorbeeld ramen en deuren tegen elkaar open te zetten (bij voorkeur als er geen personen aanwezig zijn in die ruimte). Doe dit in ieder geval tijdens de pauzes en voor, tussen en na schooltijd;
- vermijd luchtstromen van persoon naar persoon door (zwenk)ventilatoren of systemen waarmee recirculatie plaatsvindt binnen één ruimte waar meerdere personen verblijven. Denk bijvoorbeeld aan aula's, klaslokalen of kantines;
- ga na of ruimtes die voor bepaalde activiteiten worden gebruikt, hiervoor ook oorspronkelijk bedoeld waren en de hoeveelheid luchtverversing hierop is afgestemd.
- meer actuele informatie vind je op de pagina over [ventilatie](#).

Mogen ouders TSO verzorgen?

Ja, dat mag. Het dringende advies is zorgvuldig de noodzaak van aanwezigheid van ouders/verzorgers/externen in de school te wegen, maar dit geldt niet voor externen (waaronder ouders) die nodig zijn voor de dagelijkse gang van zaken. Die mogen, met inachtneming van de RIVM-richtlijnen en na het doen van de [gezondheidscheck](#), het schoolgebouw in.

Mogen leerlingen tussen de middag naar huis om te lunchen?

Dat is mogelijk, omdat een continurooster niet verplicht is. Wel wordt geadviseerd om onnodige reisbewegingen zoveel mogelijk te beperken.

Zijn fysieke teamvergaderingen mogelijk?

Dit is ter beoordeling van het bevoegd gezag, maar wij adviseren momenteel teamvergaderingen, studiedagen etc. niet fysiek plaats te laten vinden. Advies is nog steeds om na schooltijd naar huis te gaan. Tevens dienen de richtlijnen over veiligheid en hygiëne te allen tijde in acht genomen te worden.

- Een goede melding en monitoring van besmettingen;
- Het strikt toepassen van een [gezondheidscheck](#) wanneer ouders/verzorgers en andere volwassenen de school binnentreden (zie voor meer informatie de website van het RIVM);
- Het strikt toepassen van de overige hygiënemaatregelen.

Wij lezen in de nieuwste versie van de protocollen dat wij - gezien de huidige ontwikkelingen - zeer kritisch moeten afwegen in hoeverre de aanwezigheid van o.a. stagiaires strikt noodzakelijk is. Houdt dit in dat wij stagiaires moeten weren?

Zeer zeker niet. Wij hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid in het opleiden van de toekomstige beroepsgroep. Er zijn in die zin ook allerlei vormen van stages. Van pabo-studenten, tot onderwijs- en klassenassistenten in opleiding en/of snuffelstages. Het is in elk geval van groot belang dat de school een afweging maakt. Het is niet meer dan logisch dat stages die een bijdrage leveren aan het opleiden van de toekomstige beroepsgroep (met toepassing van gezondheidscheck en verdere maatregelen) doorgang vinden. In die zin is het ten behoeve van het opleiden van de toekomstige beroepsgroep strikt noodzakelijk dat zij hun stages kunnen lopen.

In het kader van het bovenstaande: moeten wij alle (professionele) externen weren?

Ook hiervoor geldt: het is van groot belang dat een school een afweging maakt. Stel dat een school het oordeel zeer zwak heeft ontvangen van de Inspectie dan is het begrijpelijk dat een school het strikt noodzakelijk acht dat zij professionele ondersteuning toegang tot de school verleent om te werken aan het kwalitatieve herstel van de school. Andere externen (professionals) die een bijdrage leveren aan het primaire proces hoeven niet per definitie geweerd te worden. Het protocol doet een

beroep op scholen om gezien de huidige ontwikkelingen de noodzaak van aanwezigheid serieus te wegen.

Mogen onze hulpouders nog wel de school in nu we het volgens het protocol strikt moeten wegen?

Hier geldt hetzelfde antwoord als de vraag hierboven. Zij hoeven niet per definitie geweerd te worden en verder zie hierboven.

IV Gezondheid

Hoe kunnen we als school omgaan met personeelsleden die tot de risicogroep behoren of een huisgenoot hebben die behoort tot de risicogroep en om die reden niet naar school willen komen?

In het protocol staat als richtlijn:

- Personeelsleden die in een [risicogroep](#) vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de arbo-/ bedrijfsarts of behandelend arts en werkgever).
- Personeelsleden met gezinsleden die in een [risicogroep](#) vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de werkgever).

Het RIVM heeft [uitgangs- en aandachtspunten](#) opgesteld rondom de inzet van kwetsbare medewerkers.

Het uitgangspunt hierbij is dat zo lang er consequent en volgens de bestaande richtlijnen/procedures van de organisatie wordt gewerkt (naast de richtlijnen van het RIVM en eventueel de GGD) en oncontroleerbare situaties worden vermeden, ook een kwetsbare medewerker in principe zijn eigen werk kan blijven doen. De inhoud van het werk en de individuele gezondheidsfactoren en werkomstandigheden vormen altijd het vertrekpunt.

Tevens is het advies van het RIVM over [risicogroepen](#) hierbij relevant.

Als gevolg van deze aangepaste adviezen en uitgangspunten van het RIVM kan – in overleg tussen werkgever en werknemer – sneller worden beslist dat een medewerker uit de risicogroep of met een huisgenoot in de risicogroep zijn/haar werk fysiek op school verricht.

Als werkgever mag je geen gezondheidsvragen stellen. Medewerkers kunnen we hiervoor naar de arbo-/bedrijfsarts laten gaan. Maar hoe kunnen we vaststellen of een gezinslid van een medewerker daadwerkelijk in de risicogroep valt?

Wij gaan ervan uit dat uit de gesprekken tussen schoolleiding en medewerker duidelijk wordt wie wel of niet in een risicogroep valt. Meer informatie is te vinden op de [website van het RIVM](#).

Bestaat de verplichting om het salaris door te betalen als iemand zelf beslist om thuis te blijven als een gezinslid in de risicogroep zit?

Uitgangspunt is dat in goed overleg tussen werkgever, medewerker en arbo-/bedrijfsarts en/of behandelend arts wordt bepaald of een medewerker zijn werk veilig op school kan verrichten. Als dat niet zo is, werkt de medewerker vanuit huis. Dan bestaat recht op salaris. Als wordt vastgesteld dat er geen redenen zijn om vanuit huis te werken, dient een medewerker zijn werk fysiek op school te verrichten. Als hij/zij dat niet doet, zou dat mogelijk een aanleiding kunnen zijn om het salaris niet (langer) uit te betalen. In alle gevallen is echter vooral van belang dat goed overleg plaatsvindt. Bij dat overleg kunnen de [uitgangs- en aandachtspunten](#) van het RIVM behulpzaam zijn.

Hoe regelen we de veiligheid van ons personeel?

De veiligheid is in geringe mate in het geding, aangezien de risico's van overdracht van kinderen aan volwassen buitengewoon gering is. Daarom heeft het kabinet besloten dat de scholen open kunnen en in het basisonderwijs er geen 1.5 m afstand meer bewaard hoeft te worden tussen een kind en een volwassene. Verder is er het protocol waarin voorgaande uitgebreid staat geadresseerd.

Wat moet je als werkgever doen als personeel niet naar school durft te komen?

In principe wordt verwacht dat personeelsleden weer aan het werk gaan. Toch zal er rekening gehouden moeten worden met het gevoel wat deze situatie heeft voortgebracht. Het gesprek tussen school en medewerkers zal hierover gevoerd moeten worden.

Als er voor een personeelslid geen goede (gezondheids-)redenen zijn om zijn werk niet op school te komen verrichten, kun je in overleg kijken of het personeelslid vanuit huis kan werken. Maar is dat niet mogelijk, bijvoorbeeld omdat er dan te weinig capaciteit is voor het geven van fysiek onderwijs, dan is het verstandig uit te leggen waarom het noodzakelijk is dat het personeelslid zijn werk op school dient te verrichten. Komt het personeelslid alsnog niet naar school, dan is sprake van werkweigering. In dat geval kan gelden dat het niet-werken voor risico van de medewerker komt met als gevolg dat geen recht op loon bestaat. Blijft een personeelslid weigeren, dan kan dit in het uiterste geval een reden voor ontslag zijn.

Welke richtlijnen zijn er voor zwangere werknemers?

Zie RIVM-[richtlijn](#) (zwangerschap en werk). Ons advies is om in afstemming met de werkgever, de werknemer en arbo-/bedrijfsarts hier een zeer weloverwogen beslissing in te nemen. Vanaf 28 weken zwangerschap dient een zwangere 1,5 meter afstand te houden tot alle anderen, dus ook kinderen. In veel gevallen zal dat erop neerkomen dat het werk niet meer fysiek op school verricht kan worden. Werkgever en werknemer maken afspraken over het (vervangende) werk dat werknemer vanaf 28 weken zwangerschap gaat verrichten.

Ik ben zwanger en werk in het onderwijs/op een kinderdagverblijf, kan ik nog werken?

Als het voor je werk niet lukt om 1,5 meter afstand van anderen te houden, dan moet je vanaf het derde trimester (28 weken) ander werk doen waarbij je de afstand wel kan houden. In het derde trimester komen de longen door de dikke buik wat meer in de verdrukking, waardoor goed doorademen lastiger wordt. Luchtweginfecties zoals COVID-19 zouden dan sneller complicaties kunnen geven. In overleg met de bedrijfsarts wordt dan vervangend werk gezocht. Dit geldt dus ook voor pedagogisch medewerkers en leraren. Zie RIVM-[richtlijn](#) (zwangerschap en werk).

Ik ben zwanger en werk in het onderwijs/op een kinderdagverblijf. Betekent afstand houden van anderen, dat ik ook afstand moet houden van kinderen?

Vanaf het derde trimester worden zwangere werknemers op school geadviseerd om ook 1,5 meter afstand te houden van kinderen. Tot 28 weken gelden de standaard maatregelen, waarbij volwassenen afstand houden van kinderen vanaf 12 jaar. Meer informatie over [zwangerschap, werk en COVID-19](#) is te vinden bij het RIVM.

Het advies is om in overleg tussen de werkgever, werknemer en de bedrijfsarts te kijken naar de mogelijkheden.

De RIVM-richtlijn zegt dat mensen werkzaam in cruciale beroepen of vitale processen met verkoudheidsklachten of bij zieke huisgenoot in overleg met de werkgever kunnen werken. Klopt dit?

Voor het onderwijs is besloten dat medewerkers met corona-gerelateerde klachten en/of met een zieke huisgenoot niet naar school gaan.

Op welke wijze verloopt het testen van met klachten?

Sinds 21 september 2020 kan onderwijspersoneel in het basis- en voortgezet onderwijs zich met voorrang laten testen. Het gaat om een tijdelijke maatregel, vanwege de beperkte testcapaciteit. De voorrangprocedure is bedoeld om lesuitval zoveel mogelijk te voorkomen. De schoolleider bepaalt

wie er voor de voorrangprocedure in aanmerking komt. Om de voorrangprocedure te laten werken, mogen alleen medewerkers met voorrang getest worden die ook echt nodig zijn voor de continuïteit van het primaire proces.

De sectorraden hebben de procedure gedeeld met besturen in het primair- en voortgezet onderwijs. Besturen die geen lid zijn van de raden (zowel po/s(b)o als v(s)o) kunnen met de sectorraden contact opnemen.

Schoolbesturen hebben hiervoor een speciaal telefoonnummer ontvangen. Tevens is er een speciaal nummer voor schoolmedewerkers die wonen in de grensstreken.

Mijn kind heeft klachten, mag hij/zij naar school? En moet ik mijn kind laten testen?

Alle leerlingen op de basisschool mogen met alleen verkoudheidsklachten (zoals loopneus, neusverkoudheid, niezen of keelpijn), of bekende hooikoortsklachten naar school.

Thuisblijven en testen* is wel nodig als kinderen:

Verder geldt voor leerlingen op de basisschool dat zij thuisblijven als:

- Het kind naast verkoudheidsklachten ook koorts heeft en/of benauwd is en/of (meer dan incidenteel) hoest. Het kind hoeft in principe niet getest te worden (tenzij het ernstig ziek is, neem dan altijd contact op met de huisarts) en blijft thuis totdat deze klachten minimaal 24 uur over zijn.
- Het kind een contact is van een patiënt die positief getest is op het nieuwe coronavirus **en** het kind klachten heeft die passen bij COVID-19.
- Het kind bij iemand in huis woont, die naast milde klachten die passen bij corona ook koorts heeft en/of benauwd is. Iedereen in het huis blijft dan thuis totdat die persoon een negatieve testuitslag heeft.
- Het kind een huisgenoot is van iemand die positief getest is op het nieuwe coronavirus.

* Let op: het huidige testbeleid is aangescherpt en leerlingen op de basisschool hoeven niet getest te worden. Dit is een tijdelijke uitzondering.

Leerlingen op de basisschool die koorts hebben, benauwd zijn of (meer dan incidenteel) hoesten, moeten thuisblijven tot de klachten minimaal 24 uur over zijn. Ouders kunnen contact opnemen met de huisarts als het kind ernstige klachten heeft. Kinderen kunnen in die gevallen uiteraard getest worden. Voor meer informatie zie: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/kinderen>

Waarom mogen kinderen wel met (neus)verkoudheidsklachten naar school?

Kinderen zijn vaak verkouden en zouden daarom geweigerd kunnen worden op school omdat neusverkoudheid een klacht van COVID-19 kan zijn. Bij kinderen verloopt COVID-19 echter niet ernstig en hun rol in de verspreiding van COVID-19 lijkt beperkt te zijn. Daarom mogen kinderen ook met een neusverkoudheid naar school, de kinderopvang of de BSO.

Hoe lang moet een leerling thuisblijven bij klachten/ziekte passend bij het corona-virus?

Indien niet getest:

Kinderen in het basisonderwijs* moeten thuisblijven als:

- Het kind naast verkoudheidsklachten ook koorts heeft en/of benauwd is en/of (meer dan incidenteel) hoest. Het kind hoeft in principe niet getest te worden (tenzij het ernstig ziek is, neem dan altijd contact op met de huisarts) en blijft thuis totdat deze klachten minimaal 24 uur over zijn.
- Het kind een contact is van een patiënt die positief getest is op het nieuwe coronavirus **en** het kind klachten heeft die passen bij COVID-19.

- Het kind bij iemand in huis woont, die naast milde klachten die passen bij corona ook koorts heeft en/of benauwd is. Iedereen in het huis blijft dan thuis totdat die persoon een negatieve testuitslag heeft.
- Het kind een huisgenoot is van iemand die positief getest is op het nieuwe coronavirus.

*** Let op: het huidige testbeleid is aangescherpt en leerlingen op de basisschool hoeven niet getest te worden. Dit is een tijdelijke uitzondering.**

Indien [positief getest](#):

- Een leerling met klachten moet vanaf het moment dat de klachten ontstaan totdat de testuitslag bekend is, thuisblijven.
- Wanneer een leerling positief getest is op corona moet hij/zij ten minste 7 dagen thuisblijven en uitzieken. De leerling mag pas weer naar school en de opvang als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft. Zie voor meer informatie over thuisblijven: <https://lci.rivm.nl/leefregels>
- Als iemand in het huishouden van de leerling koorts boven 38 °C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft de leerling ook thuis. Deze huisgenoot zal zich moeten laten testen. In afwachting van de uitslag blijft de leerling thuis.
- Als iemand in het huishouden van de leerling getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet de leerling 10 dagen ná het laatste contact met die persoon, thuisblijven.
- Als de leerling geen 1,5 meter tot de bevestigde patiënt afstand houdt, moet hij/zij thuisblijven tot 10 dagen nadat de bevestigde patiënt/huisgenoot weer uit isolatie mag. De GGD licht dit toe. Zie voor meer informatie: <https://lci.rivm.nl/informatiebriefhuisgenootthuis>.

Indien [negatief getest](#):

- Een leerling met klachten moet vanaf het moment dat de klachten ontstaan totdat de testuitslag bekend is, thuisblijven.
- Een leerling of personeelslid die negatief getest is op corona, mag weer naar school en de opvang. Gaan de klachten niet over, worden ze erger of krijg je nieuwe klachten? Bel dan de huisarts. In een levensbedreigende situatie, bel je altijd 112.

Hoe lang moet een personeelslid thuisblijven bij klachten/ziekte passend bij het corona-virus?

- Een medewerker met klachten die passen bij COVID-19, zoals neusverkoudheid, hoesten en/of koorts laat zich testen en blijft in afwachting van de uitslag thuis.
- Als iemand in het huishouden van het personeelslid koorts boven 38°C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft het personeelslid ook thuis. Zie ook: [In thuisquarantaine door corona \(thuisblijven\)](#)
- Als iemand in het huishouden van het personeelslid getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet het personeelslid 10 dagen ná het laatste contact met die persoon, thuisblijven. Zie ook: [In thuisquarantaine door corona \(thuisblijven\)](#)
- Als het personeelslid geen 1,5 meter afstand tot de bevestigde patiënt houdt, moet hij/zij thuisblijven tot 10 dagen nadat de bevestigde patiënt/huisgenoot weer uit isolatie mag. De GGD licht dit toe. Zie voor meer informatie: <https://lci.rivm.nl/informatiebriefhuisgenootthuis>.
- Als het personeelslid een nauw contact is geweest van een bevestigde COVID-19 patiënt dan moet het personeelslid 10 dagen in thuisquarantaine na het laatste contact van langer dan 15 min. op minder dan 1,5m afstand. [In thuisquarantaine door corona \(thuisblijven\)](#)

Indien [positief getest](#):

- Het personeelslid blijft thuis tot de uitslag bekend is (overleg met werkgever over welke werkzaamheden personeelslid eventueel vanuit huis kan doen).
- Wanneer een personeelslid positief getest is op corona, moet hij/zij ten minste 7 dagen thuisblijven en uitzieken. Het personeelslid mag pas weer naar school als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft. Zie voor informatie: <https://lci.rivm.nl/leefregels>
- Wanneer een personeelslid positief getest is op corona en een verminderde weerstand heeft dan mag hij/zij pas uit isolatie als hij/zij 24 uur geen klachten meer heeft die passen bij COVID-19 en het minimaal 14 dagen geleden is dat hij/zij ziek werd. Zie voor informatie: <https://lci.rivm.nl/leefregels>

Indien [negatief getest](#):

- Het personeelslid blijft thuis tot de uitslag bekend is (overleg met werkgever over welke werkzaamheden personeelslid eventueel vanuit huis kan doen).

Wat te doen als een vrijwilliger niet wil komen i.v.m. risico?

Hiervoor geldt hetzelfde advies als voor overig personeel: ga met een vrijwilliger die niet tot de risicogroep behoort maar zich wel ernstig zorgen maakt, in gesprek. Kijk of er afspraken gemaakt kunnen worden over de precieze invulling van de werkzaamheden. Indien een individuele vrijwilliger toch behoefte heeft aan persoonlijke beschermingsmiddelen, kan daarover overlegd worden. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het niet nodig.

Onduidelijkheid in het protocol over de incubatietijd. Het staat er goed, maar niet iedereen begrijpt het: 7 of 10 dagen thuis na besmetting?

Als je zelf besmet bent (leerling of leerkracht) dan blijf je 7 dagen thuis, en als je daarna 24 uur geen klachten hebt mag je weer naar school/aan het werk. Als iemand in het huishouden ziek is, dan blijf je 10 dagen thuis i.v.m. de incubatietijd van 10 dagen: je kunt besmet zijn zonder dat je het merkt, maar binnen 10 dagen klachten ontwikkelen. Je moet die periode dus thuisblijven om het risico van verdere besmettingen buitenshuis (terwijl je nog geen klachten hebt) te voorkomen. De persoon die zelf ziek is, ziek tenminste 7 dagen uit + 24 uur klachtenvrij zijn.

Mogen werknemers op vakantie naar het buitenland?

Voorop staat dat iedereen het advies van het kabinet dient te volgen. Het reisadvies kan worden aangepast van rood (niet reizen), oranje (vakantiereizen afgeraden) naar geel (vakantiereizen mogelijk, let op risico's).

Voor de meest actuele informatie, raadpleeg de website [Nederland wereldwijd](#).

Mag ik mijn werknemer verbieden om op vakantie te gaan naar een risicogebied?

Negatief reisadvies (rood) en slechts noodzakelijke reizen (oranje)

Een werkgever mag er vanuit gaan dat een werknemer geen reis maakt naar landen waarvoor code rood of code oranje geldt (zie hiervoor het [reisadvies](#) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken). Gaat een werknemer toch naar zo'n gebied, dan wordt een quarantaine van 10 dagen bij terugkomst dringend aangeraden. Voor de duidelijkheid: het gaat hier om landen die Nederland aanmerkt als oranje (waarvoor bij terugkomst een quarantaineadvies geldt) en niet om landen waarbij voor Nederlanders bij aankomst in dat land een quarantaineplicht geldt.

Omdat een werknemer vooraf weet dat hij/zij bij terugkomst in quarantaine moet, kan het zijn dat de werknemer zijn werk niet (volledig) kan verrichten (omdat hij/zij niet fysiek op school aanwezig kan zijn). In dat geval kan gesteld worden dat het niet-werken voor risico van werknemer komt met als gevolg dat geen recht op loon bestaat. Het is verstandig de werknemer voor vertrek hierover schriftelijk te informeren.

Veiligheidsrisico's (geel) of geen bijzondere veiligheidsrisico's (groen)

Naar landen met code geel of code groen kan gereisd worden, ook als dat niet noodzakelijk is. Vakantie wordt beschouwd als een niet noodzakelijke reis. Een werknemer kan daarom vakantie genieten in deze landen.

Wijzigt de kleurcode gedurende het verblijf van geel of groen naar oranje of rood, dan geldt het dringende advies van 10 dagen thuisquarantaine. In dat geval kan in overleg besloten worden welke werkzaamheden een werknemer vanuit huis kan verrichten en is er over dit tijdvak ook aanspraak op doorbetaling van loon.

Wat te doen als een werknemer ziek wordt gedurende of na een verblijf in een risicogebied?

Als uitgangspunt geldt dat een zieke werknemer recht heeft op loondoorbetaling. Dit is anders wanneer de ziekte door opzet is veroorzaakt. Hiervan is echter (bijna) nooit sprake.

Als de werknemer bewust naar een risicogebied afreist, dien je er vanuit te gaan dat de werknemer daar niet naar toe reist met de intentie om ziek te worden. Dat betekent dat een werknemer in principe recht heeft op doorbetaling van zijn loon als hij/zij ziek wordt.

Wat zijn de regels voor leerlingen die op vakantie zijn geweest in landen met een oranje of rood reisadvies?

Het wordt afgeraden om op vakantie te gaan naar 'oranje landen', voor 'rode landen' geldt een negatief reisadvies. Wie toch terugkomt uit een oranje of rood land wordt dringend geadviseerd 10 dagen in quarantaine te gaan. De quarantaine geldt ook voor kinderen van boven de 12 jaar. Omdat kinderen van 4 tot en met 12 jaar nauwelijks een rol spelen bij besmetting met het coronavirus, geldt voor hen de uitzondering dat zij wel naar school mogen en aan sportactiviteiten mogen deelnemen.

Als ouders van kinderen boven de 12 jaar naar oranje of rode landen op vakantie gaan, is het hun eigen verantwoordelijkheid om 10 dagen voor het begin van de school terug te zijn.

Op basis van haar zorgplicht voor de veiligheid op school mag een school personen wegsturen die het thuisquarantaine-advies niet in acht nemen.

De school hoeft geen verzuimmelding te doen voor leerlingen die, vanwege het dringende thuisquarantaine advies, direct na de zomervakantie niet naar school kunnen. Het belang van de volksgezondheid is hierbij doorslaggevend. De school hoeft ook geen verzuimmelding te doen voor kinderen die (met of zonder hun ouders) naar een land reizen waarbij bij thuiskomst dringend geadviseerd wordt in quarantaine te gaan. Scholen worden opgeroepen om zoveel als mogelijk met ouders en kinderen te overleggen over de mogelijkheden om kinderen in thuisquarantaine afstandsonderwijs te geven.

Wat zijn de regels voor ouders die op vakantie zijn geweest in landen met een oranje reisadvies?

Het wordt afgeraden om op vakantie te gaan naar 'oranje landen', voor 'rode landen' geldt een negatief reisadvies. Ouders die toch terugkomen uit een oranje of rood land worden dringend geadviseerd om 10 dagen in quarantaine te blijven. Zij moeten dus thuis blijven en mogen ook niet op school of op het schoolplein komen. Voor eventueel halen en brengen van kinderen zullen ze anderen moeten vragen.

Mag mijn kind met een verkoudheid naar school en de BSO?

Voor kinderen op van de basisschool geldt dat zij bij een (neus)verkoudheidsklachten gewoon naar school en de BSO mogen, behalve:

- als het kind naast koorts ook andere COVID-19 klachten heeft en/of benauwd is en/of een meer dan incidentele hoest;
- als het kind ook een contact is van een patiënt met een bevestigde COVID-19 infectie;
- als het kind ook een huisgenoot heeft die naast milde klachten passend bij COVID-19, ook koorts heeft en/of benauwd is.

- Als het kind een huisgenoot is van iemand die positief getest is op COVID-19.

Mogen we als school een leerling weigeren als deze leerling in een risicogebied (code rood of oranje) op vakantie is geweest?

Het advies is de richtlijnen, zoals hierboven genoemd, op te volgen en uit te dragen naar de ouders. Leerlingen die ouder zijn dan 12 jaar worden dringend geadviseerd in thuisquarantaine te gaan voor 10 dagen. Op basis van haar zorgplicht voor de veiligheid op school mag een school personen boven de 12 jaar wegsturen die dit advies niet in acht nemen.

Wat is de uitkomst van RIVM-onderzoek naar besmetting onder kinderen?

Meer informatie over het corona-virus bij kinderen vind je op [de website van het RIVM](#).

Wat moet een school doen bij een (verdenking op een) besmetting?

De PO-Raad heeft een Handreiking "Wat te doen bij een besmetting" opgesteld. Hierin staan de verschillende stappen omschreven die een schoolbestuur kan/moet nemen. De handreiking is te vinden op: <https://www.lesopafstand.nl/app/uploads/Handreiking-bij-besmetting-COVID-19.pdf>.

Wat gebeurt er als er een besmetting is vastgesteld op school?

Bij alle patiënten met een bevestigde coronavirusinfectie doet de GGD bron- en contactonderzoek. De GGD vraagt dan aan de patiënt met wie hij precies contact heeft gehad in de besmettelijke periode en neemt zo nodig maatregelen om verdere verspreiding tegen te gaan.

Huisgenoten van een COVID-19-patiënt moeten tot 10 dagen na het laatste contact met de patiënt in thuisquarantaine blijven. Dat is omdat zij tot 10 dagen na het laatste contact nog ziek kunnen worden.

Welke maatregelen precies genomen moeten worden op de school en of er meer personen getest moeten worden is afhankelijk van de omstandigheden en wordt bepaald door de GGD. De GGD neemt daarover contact op met de school.

Als een leerkracht in PO/SO/SBO positief getest is op corona, moet dan de hele klas in quarantaine i.v.m. afstandsregel van 1,5 meter?

Voor kinderen op de basisschool (BAO/SO/SBO) geldt dat zij geen 1,5 meter afstand hoeven te houden tot volwassenen. Daarom hoeft in geval van een positieve test op COVID-19 van een leerkracht niet de hele klas in quarantaine. Als zij klachten krijgen, moeten zij wel in quarantaine.

V Capaciteit

Wie betaalt vervanging voor leerkrachten uit de risicogroep? Het zal voor bepaalde leerkrachten nog maanden niet mogelijk zijn om voor de groep te staan. Overlegt PO-Raad met VF / verzekering?

Het Vervangingsfonds bekostigt de vervanging mits je geen eigenrisicodrager bent. Bij eigenrisicodragerschap moet de school de vervanging zelf bekostigen. Zie voor meer informatie de website van het [Vervangingsfonds](#).

Hoe gaan we om met de arbeidstijden en -rusttijden voor personeel?

De arbeids- en rusttijden zijn weer conform de situatie voorafgaand aan de sluiting van de scholen, en daarmee volgen de werknemers de werktijdenregeling van de school.

VI Overig

Kan een werkgever aansprakelijk zijn voor een werknemer die corona oploopt op de werkvloer?

Op een werkgever rust de wettelijke verplichting om zoveel als in redelijkheid mogelijk is, zorg te dragen voor een veilige en gezonde werkomgeving van werknemers. Dit wordt ook wel de zorgplicht genoemd. Concreet betekent dit dat een werkgever die maatregelen moet nemen en aanwijzingen moet verstrekken die redelijkerwijs nodig zijn om te voorkomen hoe deze zorgplicht moet worden ingevuld in het kader van het besmettingsrisico dat het coronavirus met zich meebrengt. Van een werkgever wordt verlangd dat hij rekening houdt met wat er over het risico bekend is en wat over het bestrijden en beperking van het risico bekend is. Daarom is het belangrijk dat je als werkgever de aanwijzingen van het RIVM en van de overheid (op)volgt én dat je actief controleert of werknemers zich aan deze aanwijzingen houden. Communiceer de aanwijzingen/het beleid richting werknemers en stel bij of vul aan als er nieuwe aanwijzingen beschikbaar komen. Een werknemer zal moeten aantonen dat er een besmetting op werk heeft plaatsgevonden. Bovendien moet er als gevolg hiervan schade zijn. Vervolgens moet de werkgever aantonen dat hij voldaan heeft aan de op hem rustende zorgplicht. Dat noemen we omkering van de bewijslast.

Hoe dient een schoolbestuur om te gaan met schoolreizen die niet gemaakt kunnen worden en de daarvoor gemaakte kosten? En hoe zit het met de (vrijwillige) ouderbijdrage?

Wij adviseren om de contracten die zijn gesloten te controleren en de algemene voorwaarden te bestuderen inzake bepalingen/clausules over onvoorziene omstandigheden en overmacht. Daarnaast is verstandig na te gaan of de verzekering de kosten dekt. Helaas is corona overmacht waardoor verzekeraars in veel gevallen niets zullen vergoeden, ook niet aan de bedrijven waar de schoolreizen georganiseerd zijn. Het is dus zaak om gezamenlijk te kijken naar een oplossing.

OCW geeft aan dat de kosten die scholen al hebben gemaakt en niet meer vergoed krijgen van bedrijven waar de schoolreizen gepland zijn, van de Rijksbekostiging betaald kunnen worden. Er is hier sprake van bijzondere omstandigheden en overmacht. Het is in dit geval verklaarbaar en uitlegbaar dat er geen prestatie staat tegenover de gedane uitgave(n).

Als een schoolbestuur nog geen kosten heeft gemaakt of de kosten kan terugkrijgen, staat het schoolbesturen vrij om de vrijwillige ouderbijdrage terug te betalen aan ouders of om er (later) andere activiteiten voor leerlingen voor te organiseren. Als scholen de kosten al hebben gemaakt en betaald vanuit de vrijwillige ouderbijdrage en deze niet kunnen terugkrijgen, dan ligt het niet in de rede dat ouders worden gecompenseerd vanuit de Rijksbekostiging.

Het schoolbestuur maakt nu extra kosten aan de intensieve schoonmaak en de hygiënemaatregelen om de verspreiding van corona te voorkomen. Maakt de PO-Raad zich hard voor extra middelen om deze intensieve schoonmaak en hygiënemaatregelen te kunnen bekostigen?

Naar aanleiding van ons overleg met OCW is eerder al extra geld beschikbaar gesteld voor computers voor leerlingen die er nog geen hebben, voor het tegengaan van opgelopen achterstanden en voor de noodopvang. Wij inventariseren nu welke overige extra kosten schoolbesturen moeten maken in het kader van de corona-crisis en zullen hierover nog het gesprek met OCW gaan voeren. Mede door afnemende financiële ruimte van het kabinet als gevolg van de maatregelen om verspreiding van het virus tegen te gaan en het pakket van noodmaatregelen, wijst OCW echter al nadrukkelijk op de financiële reserves in het PO die de afgelopen jaren zijn toegenomen en van waaruit eventuele incidentele uitgaven gefinancierd moeten kunnen worden.

Dienen de protocollen als aangepaste RI&E of dien ik een apart RI&E check te doen?

Werkgevers hebben volgens de Arbowet een zorgplicht. Die bepaalt dat zij moeten zorgen dat werknemers hun werk veilig en gezond kunnen doen. De risico's die werknemers in de organisatie lopen, dienen te worden vastgelegd in een [risico-inventarisatie en -evaluatie \(RI&E\)](#). Bij de RI&E hoort ook een plan van aanpak. Als de arbeidsomstandigheden in de organisatie veranderen, moet

de ook RI&E (en het plan van aanpak) worden aangepast. De RI&E moet ter toetsing worden voorgelegd aan een arbodienst of gecertificeerde deskundige. De P(G)MR heeft instemmingsrecht. Het volgen van de protocollen vervangt niet de verplichting om een RI&E op te stellen en/of aan te passen. Een corona-protocol heeft namelijk geen juridische status. Daarom is verstandig om op korte termijn de RI&E en het plan van aanpak aan te vullen met maatregelen uit het protocol en eventuele eigen maatregelen.

Hoe zit het met de (rol van de) medezeggenschap in het kader van het heropenen van de scholen?

A: In het protocol staat hierover:

“Bij de uitvoering van dit protocol wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.”

Als algemeen advies geldt dat het verstandig is je (G)MR goed te informeren en te betrekken bij alle onderwerpen die in deze corona-tijden spelen. Verder kunnen, afhankelijk van de wijze waarop scholen/schoolbesturen geven aan het heropenen van de scholen, specifieke medezeggenschapsrechten spelen.

Hieronder staan de belangrijkste bevoegdheden van de (P)(G)MR opgesomd die een rol kunnen spelen bij het heropenen van de scholen en het toepassen van de protocollen:

- de MR heeft een instemmingsbevoegdheid bij de vaststelling of wijziging van regels op het gebied van het veiligheids-, gezondheids- en welzijnsbeleid (voor zover niet behorend tot de bevoegdheid van de personeelsgeleding) (art. 10 lid 1 onder e WMS);
- de MR heeft een adviesbevoegdheid bij de vaststelling of wijziging van het beleid met betrekking tot de organisatie van de school (art. 11 lid 1 onder f WMS);
- de P(G)MR heeft een instemmingsbevoegdheid bij de vaststelling of wijziging van een regeling op het gebied van de arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of het re-integratiebeleid (art.12 lid 1 onder k WMS);
- de P(G)MR heeft een instemmingsbevoegdheid bij de vaststelling of wijziging van een arbeids- en rusttijdenregeling van het personeel (art. 12 lid 1 onder f WMS);

Gezien deze bevoegdheden van de (P)(G)MR, is het van belang om uw medezeggenschap erbij te betrekken. Bedenkt u dat bijvoorbeeld het vormgeven van het criterium van 1,5 meter afstand iets betekent voor de organisatie van uw school (adviesbevoegdheid MR).

Maar de medezeggenschap is breder. De volgende bevoegdheden van het ouders/leerlingendeel van de MR zouden bijvoorbeeld ook een rol kunnen spelen:

- Instemmingsrecht bij de vaststelling of wijziging van het beleid met betrekking tot voorzieningen ten behoeve van de leerlingen (art. 13 lid 1 onder d WMS). Kan bijvoorbeeld spelen als een school een andere vorm van onderwijs aanbiedt voor de dagen dat leerlingen niet op school zijn;
- Instemmingsrecht bij de vaststelling of wijziging van het beleid met betrekking tot activiteiten die buiten de voor de school geldende onderwijstijd worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (art. 14 lid 1 onder b WMS). In het protocol wordt ervan uitgegaan dat groepsactiviteiten niet doorgaan.

Het is aan te raden om goede proces- en werkafspraken te maken met de medezeggenschap.

Mag de personeelskamer gebruikt worden voor/door het personeel?

Wij adviseren om met zo min mogelijk personen in de personeelskamer aanwezig te zijn, contact te vermijden en direct na schooltijd naar huis te gaan.

Beoordeelt de inspectie de eindtoetsresultaten 2020?

Door het ontbreken van de eindtoetsresultaten in 2020 is het voor de inspectie op dit moment niet mogelijk om de leerresultaten van een school te beoordelen. De inspectie behoort daarvoor namelijk

te kijken naar de eindtoetsresultaten van *drie opeenvolgende* jaren. Met een spoedwet wordt ervoor gezorgd dat de inspectie, zodra er in mei 2021 weer actuele eindtoetsresultaten zijn, de leerresultaten weer kan beoordelen, doordat de inspectie tijdelijk mag kijken naar de laatste drie jaar waarin de eindtoets daadwerkelijk is afgenomen. De Tweede Verzamelspoedwet COVID-19 is inmiddels ingediend bij de Tweede Kamer en moet op 1 augustus in werking treden.

In het komende schooljaar zal de inspectie de leerresultaten in sommige gevallen nog niet kunnen beoordelen. Alleen wanneer vaststaat dat deze voldoen is dat mogelijk, anders is sprake van 'geen oordeel' op dit punt. Meer informatie over de wijze waarop de inspectie tot mei 2021 naar de leerresultaten kijkt, vindt u op de website van de inspectie. Het wegvallen van de eindexamenresultaten heeft in het vo niet een vergelijkbaar effect, omdat de inspectie in het vo kijkt naar meerdere indicatoren.

Hoe wordt gekeken naar de oplopende besmettingen, ook in het onderwijs en bij de kinderopvang (vraag van eind september/begin oktober)?

Omgeving waar besmetting wordt opgelopen:

- Het allergrootste deel van de mensen loopt een besmetting op in de huiselijke sfeer.
- Ook bij kinderen in de leeftijdsgroep van 4 t/m 11 jaar is de thuissituatie de omgeving waar de meeste besmettingen worden opgelopen. Afgelopen week was dit in 65% van de nieuwe besmettingen onder deze leeftijdscategorie het geval.
- Na de thuissituatie volgt de 'school en kinderopvang' als tweede locatie waar de besmettingen worden opgelopen (23%). In totaal zijn er de afgelopen week 13 kinderen in de leeftijd van 4 t/m 11 jaar besmet op 'school en kinderopvang', dat is dus 23% van het totaal.
- Ook voor kinderen in de leeftijdsgroep van 12 t/m 17 jaar is de thuissituatie de omgeving waar de meeste besmettingen worden opgelopen. Afgelopen week was dit in 62% van het aantal nieuwe besmettingen onder deze leeftijdscategorie het geval.
- Ook voor deze leeftijdsgroep is de 'school en kinderopvang' de tweede locatie waar besmettingen worden opgelopen. In deze leeftijdsgroep geldt dit voor 12% van de gevallen.
- We zien dat het aantal besmettingen dat te herleiden is naar scholen relatief laag is.

Verspreiding van het virus door clusters:

- Daar komt bij, dat bij het verspreiden van het virus 'actieve clusters' een belangrijke rol spelen.
- Met een actief cluster wordt bedoeld: 3 personen waarbij de besmetting door het virus aan elkaar gelinkt is. Een actief cluster bestaat tot 14 dagen na de eerste ziektedag van de laatste gemelde persoon in dat cluster.
- Op dit moment zijn er 983 actieve clusters. Van dit totale aantal clusters is heeft ongeveer 5% een relatie tot een school of kinderopvang. Het gaat hierbij om 53 van de 983 actieve clusters.
- Zoals gezegd worden in de leeftijdsgroep 12-17 jaar de meeste besmettingen in de thuissituatie opgelopen. We zien wel dat de meeste clusters in deze leeftijdsgroep te herleiden zijn naar de setting 'school en kinderopvang'. Maar het absolute aantal actieve clusters onder deze leeftijdsgroep dat te herleiden is naar scholen en kinderopvang, was vorige week slechts 4.
- Het totaal aantal actieve clusters binnen de leeftijdsgroep 12-17 jaar was vorige week gelijk aan 11. Jaap van Dissel (directeur van het RIVM) heeft dit deel ook toegelicht tijdens de technische briefing van 29 september in de Tweede Kamer.
- NB De data van clusters komen binnen met een gemiddelde vertraging van 5 dagen. Binnen 7 dagen is 75% van de clusters gemeld. Hierdoor kan het aantal clusters nog iets hoger liggen.